

Brandveiligheid bij rijksmonumenten. (Her)waardering van sprinklers mogelijk (?)

Renate van Leijen, Specialist Veilig erfgoed | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed | 30 januari 2025

Monumenten: wanneer is een gebouw een monument? Heeft te maken met waarde/waardering.

Beschermde status

- van rijkswege = rijksmonument
- door gemeentelijke aanwijzing = gemeentelijk monument
- door provinciale aanwijzing = provinciaal monument

Ook nog: Unesco Werelderfgoed en Unesco Haags Verdrag 1954

Monumenten: diverse categorieën

- Kerken en kloosters
- Molens en gemalen
- Woonhuizen w.o boerderijen en grachtenpanden
- Kastelen, landgoederen en buitenplaatsen, paleizen
- Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen (industrieel erfgoed)
- Bestuursgebouwen
- Verdedigingswerken en militaire gebouwen
- Weg- en waterbouwkundige werken zoals bruggen en sluizen
- Interieuresembles

Monumenten: speelveld van betrokkenen

- Eigenaarschap
particulieren, organisaties, overheid
- Betrokkenen instandhouding
eigenaren, beheerders en gebruikers
- Gebruik
oorspronkelijk functie of herbestemd

Monumenten: vaak kwetsbaar/complex

- Oppervlakte
- Hoogte
- Materiaalgebruik
- Dakconstructies
- Bijzondere interieuronderdelen
- Hoge vuurlast
- Zolders en kelders
- Zeer uitgebreid en grote aantal kamers en bijkamers
- Verborgene ruimtes, labyrint aan gangen en trappenhuizen
- Toegankelijkheid/bereikbaarheid

Monumenten: wet- en regeling

- Erfgoedwet >>Instandhoudingsplicht
- Besluit bouwwerken leefomgeving

Niet expliciet benoemd: brandveiligheid bij monumenten

Monumenten: gedrag mensen

- Niet bewust van brandgevaarlijke situaties
- Er mag niets veranderd worden
- "Wanneer gebeurt dit nou ...", "Het gebouw is goed verzekerd..."
- Andere prioriteiten (dagelijkse gang van zaken gaan voor)
- En ook: beperkte middelen / kennis

Monumenten:

verantwoordelijke brandveiligheid

- Eigenaar

Let op:

Brandweer en bevoegd gezag (gemeente) zijn niet verantwoordelijk, wel betrokken!

Activiteiten

- Dossier Veilig erfgoed op RCE website cultureelerfgoed.nl
- Publicaties brandpreventie
- Netwerkgroep Brandweer – Erfgoed
- Bijeenkomsten o.a. Brandsymposium, expertmeetings
- Projecten met veiligheidsregio's/brandweer /erfgoedsector
- RCE Incidententeam/ Incidentenregistratie
- Artikelen / interviews / presentaties

Publicatie 'Sprinklers/watermist en cultureel erfgoed'

Aanleiding

De 'verwaarlozing' van oude sprinklerinstallaties in kleine 200 gebouwen

Doel

Informereren over:

- Bewust maken van brandveiligheid
- Herwaardering / revitaliseren bestaande sprinklers
- Rol sprinkler/watermist bij de brandveiligheid
- Aandachtspunten bij installatie van blussysteem
- Feiten en fabels
- Ondersteunen bij afweging in keuze:
  - Wel of niet revitaliseren
  - Wel of geen installatie toe te passen

Uitgangspunt:

- Cultuurhistorische waarden van gebouw niet aantasten

Publicatie 'Sprinklers/watermist en cultureel erfgoed'

Inhoud

1. Historische gebouwen en het belang van brandveiligheid
2. Brandveiligheidsrisico's van historische gebouwen
3. Brandveiligheidsdoelen
4. Rol van sprinklers en watermist in brandveiligheid
5. Automatische blusinstallaties
6. Aandachtspunten bij toepassing van sprinkler- en watermistinstallaties
7. Uitgelicht: sprinklerinstallaties in kerken
8. Uitgelicht: sprinklerinstallaties in molens
9. Uitgelicht sprinkler- en watermistinstallaties in historische gebouwen
10. Bijlage 1: Sprinklerinstallaties
11. Bijlage 2: Watermistinstallaties

CONCEPT